

PADOMES IETEIKUMS**(2018. gada 13. jūlijs)****par Rumānijas 2018. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Rumānijas 2018. gada stabilitātes programmu**

(2018/C 320/22)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2017. gada 22. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2018. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pienācīgi ņēma vērā Eiropas sociālo tiesību pilāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja 2017. gada 17. novembrī. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2018. gada 22. martā. Komisija 2017. gada 22. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata arī pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Rumānija nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (2) 2018. gada ziņojums par Rumāniju tika publicēts 2018. gada 7. martā. Tajā tika izvērtēts, kā Rumānija īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2017. gada 11. jūlijā ⁽²⁾, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc tai adresētajiem ieteikumiem, kuri pieņemti iepriekšējos gados, un Rumānijas progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu.
- (3) Rumānija savu 2018. gada valsts reformu programmu iesniedza 2018. gada 10. maijā un 2018. gada konverģences programmu – 2018. gada 14. maijā. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus.
- (4) Attiecīgie šai valstij adresētie ieteikumi ir ņemti vērā, plānojot Eiropas strukturālos un investīciju fondus ("ESI fondi") 2014.–2020. gada plānošanas periodam. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 ⁽³⁾ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Sīkāku informāciju par to, kā tā izmantotu minēto noteikumu, Komisija ir sniegusi norādēs par to, kā piemērojami pasākumi, kuri saista ESI fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību.

⁽¹⁾ OVL 209, 2.8.1997., 1. lpp.⁽²⁾ OVC 261, 9.8.2017., 1. lpp.⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OVL 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

- (5) Rumānija šobrīd ir Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā. Valdība savā 2018. gada konverģences programmā plāno panākt nominālo deficītu 2,95 % apmērā no IKP 2018. gadā un pēc tam tā pakāpenisku samazinājumu līdz 1,45 % no IKP 2021. gadā. Nav paredzams, ka līdz programmas darbības beigām, proti, līdz 2021. gadam, tiks sasniegts vidējā termiņa budžeta mērķis, proti, strukturālais deficīts 1 % apmērā no IKP. Paredzams, ka pārrēķinātā strukturālā bilance 2021. gadā sasniegs -2,1 %. Saskaņā ar konverģences programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP saglabāsies zem 40 % līdz 2021. gadam. Minēto budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir labvēlīgs. Turklāt pasākumi, kas vajadzīgi plānoto deficīta mērķu atbalstam, nav pietiekami konkrētizēti.
- (6) Padome 2017. gada 16. jūnijā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 121. panta 4. punktu atzina, ka 2016. gadā Rumānijā tika novērota ievērojama novirze no vidēja termiņa mērķa. Ņemot vērā konstatēto būtisko novirzi, Padome 2017. gada 16. jūnijā ieteica Rumānijai veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka valdības primāro neto izdevumu ⁽¹⁾ nominālā pieauguma temps 2017. gadā nepārsniedz 3,3 %, kas atbilst ikgadējai strukturālajai korekcijai 0,5 % apmērā no IKP. Padome 2017. gada 5. decembrī konstatēja, ka Rumānija nav efektīvi rīkojusies, reaģējot uz Padomes 2017. gada 16. jūnija ieteikumu, un sniedza pārskatītu ieteikumu. Jaunajā ieteikumā Padome aicināja Rumāniju veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka valdības primāro neto izdevumu nominālā pieauguma temps 2018. gadā nepārsniedz 3,3 %, kas atbilst ikgadējai strukturālajai korekcijai 0,8 % apmērā no IKP. Padome 2018. gada 22. jūnijā konstatēja ⁽²⁾, ka Rumānija nav efektīvi rīkojusies, reaģējot uz Padomes 2017. gada 5. decembra ieteikumu. Turklāt, pamatojoties uz 2017. gada budžeta izlietojuma datiem, tika konstatēts, ka Rumānija ir ievērojami novirzījusies no ieteiktās korekcijas.

Atbilstoši LESD 121. panta 4. punktam un Regulas (EK) Nr. 1466/97 10. panta 2. punktam Komisija 2018. gada 23. maijā izdeva brīdinājumu Rumānijai par to, ka 2017. gadā tika novērota būtiska novirze no korekcijas gaitas vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai. Padome 2018. gada 22. jūnijā pieņēma sekojošu ieteikumu ⁽³⁾, kurā ir apstiprināts, ka Rumānijai ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka valdības primāro neto izdevumu nominālā pieauguma temps 2018. gadā nepārsniedz 3,3 %, kas atbilst ikgadējai strukturālajai korekcijai 0,8 % apmērā no IKP. Pamatojoties uz Komisijas 2018. gada pavasara prognozi, pastāv risks, ka 2018. gadā būs novirze no minētā ieteikuma.

- (7) Attiecībā uz 2019. gadu Padome 2018. gada 22. jūnijā ieteica Rumānijai veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka valdības primāro neto izdevumu nominālā pieauguma temps nepārsniedz 5,1 %, kas atbilst ikgadējai strukturālajai korekcijai 0,8 % apmērā no IKP. Pamatojoties uz Komisijas 2018. gada pavasara prognozi, pastāv risks, ka 2019. gadā būs novirze no minētās prasības. Turklāt, pamatojoties uz Komisijas 2018. gada pavasara prognozi, tiek prognozēts, ka valsts budžeta deficīts 2018. un 2019. gadā sasniegs attiecīgi 3,4 % un 3,8 % no IKP, pārsniedzot Līgumā noteikto atsauces vērtību, proti, 3 % no IKP. Kopumā Padome uzskata, ka no 2018. gada būs nepieciešami turpmāki būtiski pasākumi, lai panāktu atbilstību Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem, ņemot vērā to, ka fiskālās perspektīvas aizvien pasliktinās, saskaņā ar Rumānijai 2018. gada 22. jūnijā adresēto ieteikumu ar mērķi koriģēt būtisko novirzi no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai.
- (8) Rumānijas budžeta plānošanā regulāri tiek ignorētas tās fiskālās sistēmas prasības, neraugoties uz nepieciešamību nodrošināt atbildīgu fiskālās politikas veidošanu. Ar Rumānijas fiskālās atbildības likumu fiskālais pakts tiek transponēts valsts tiesību aktos. Tā noteikumi ir labi izstrādāti, bet praksē tie tiek atkārtoti ignorēti. 2016. gadā strukturālais deficīts pārsniedza vidēja termiņa mērķi, tādējādi pārkāpjot deficīta noteikumu. Gan 2017. gada, gan 2018. gada budžeta mērķis bija panākt nominālo deficītu tuvu 3 % no IKP, kas norāda uz strukturālās bilances pasliktināšanos attiecībā pret šo noteikumu. 2017. gadā veiktie divi budžeta grozījumi neatbilda noteikumiem, kas aizliedz attiecīgi nominālā un primārā deficīta robežvērtību paaugstināšanu un darbinieku skaita un kopējo valdības izdevumu palielināšanu kārtējā fiskālajā gadā. Turklāt, tāpat kā iepriekšējos gados, 2017. gadā atjauninātā fiskālā stratēģija tika iesniegta parlamentam ilgi pēc noteiktā termiņa, tādējādi nenodrošinot ilgāka termiņa perspektīvu budžeta plānošanai.

⁽¹⁾ Valdības neto primāros izdevumus veido kopējie valdības izdevumi, izņemot procentu izdevumus, izdevumus saistībā ar Savienības programmām, kas ir pilnībā izlīdzināti ar ienākumiem no Savienības fondiem, un nediskrecionāras izmaiņas saistībā ar bezdarbnieku pabalstu izdevumiem. Valsts finansētā bruto pamatkapitāla veidošanas līmenis ir izlīdzināts četru gadu laikposmā. Ir ņemti vērā tiesību aktos paredzētie diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vai ieņēmumu palielinājumi. Vienreizēji pasākumi gan ieņēmumu, gan izdevumu jomā ir atskaitīti.

⁽²⁾ Padomes Lēmums (ES) 2018/923 (2018. gada 22. jūnijs), ar ko konstatē, ka Rumānija nav efektīvi rīkojusies, reaģējot uz Padomes 2017. gada 5. decembra ieteikumu (OV L 164, 29.6.2018., 42. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Ieteikums (2018. gada 22. jūnijs) ar mērķi koriģēt būtisko novirzi no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai Rumānijā (OV C 223, 27.6.2018., 3. lpp.).

- (9) Nodokļu saistību izpilde joprojām ir zemā līmenī, jo īpaši attiecībā uz pievienotās vērtības nodokli. Pagājušajā gadā Rumānija panāca ierobežotu progresu, īstenojot tai adresēto atkārtoto ieteikumu uzlabot nodokļu saistību izpildi un nodokļu iekasēšanu. Attiecībā uz pievienotās vērtības nodokli starpība starp teorētiski sagaidāmajiem un faktiski iekasētajiem ieņēmumiem joprojām ir ļoti liela. Lai uzlabotu saistību izpildi, iestādes ievieša maksājumus pa daļām. Tas nav obligāts noteikums, izņemot attiecībā uz maksātnespējīgiem uzņēmumiem un nodokļu maksātājiem, kuriem ir ievērojamas nenokārtotas pievienotās vērtības nodokļa saistības. Tomēr šis pasākums vēl nesniedz nozīmīgus rezultātus. Vēl nav īstenota ar nodokļu administrācijas informācijas tehnoloģiju sistēmu sasaistītu elektronisko kases aparātu ieviešana.
- (10) Finanšu nozares stāvoklis ir uzlabojies, tomēr dažas norises ir nepieciešams uzraudzīt. Banku nozare ir ļoti kapitalizēta, un aktīvu kvalitāte ir uzlabojusies. Tomēr būtu ciešāk jāuzrauga vairākas pašreizējās likumdošanas iniciatīvas, kas var negatīvi ietekmēt atbrīvošanos no ienākumus nenesošiem aizdevumiem, kā arī kredītu un investīcijas. Nesena samazinājums attiecībā uz iemaksām priekšfinansētos otrā līmeņa pensiju fondos mazināja bažas par īstermiņa fiskālām problēmām, tomēr tas varētu negatīvi ietekmēt kapitāla tirgu attīstību.
- (11) Pieprasījums darba tirgū ir pieaudzis, pateicoties nodarbinātības izaugsmei un darbaspēka samazinājumam sabiedrības novecošanas un emigrācijas dēļ. Tajā pašā laikā Rumānijai ir ievērojams neizmantotais darbaspēka potenciāls, un vairākām grupām, piemēram, jauniešiem, romiem, ilgstošiem bezdarbniekiem un cilvēkiem ar invaliditāti ir grūtības piekļūt darba tirgum. Pagājušajā gadā Rumānija panāca maz progresu, īstenojot tai adresēto ieteikumu stiprināt mērķtiecīgu aktivizācijas politiku un integrētus sabiedriskos pakalpojumus, īpašu uzmanību pievēršot personām, kas atrodas vistālāk no darba tirgus. Neraugoties uz pastiprinātiem finanšu stimuliem attiecībā uz mobilitātes shēmām, līdzdalība aktīvā darba tirgus politikā saglabājās ļoti zemā līmenī, un administratīvais slogs bija liels. Vietējās nozīmes sabiedrisko darbu programmas nav bijušas pietiekamas, lai nodrošinātu attiecīgās prasmes un atbalstītu pāreju uz standarta nodarbinātību. Attiecībā uz ilgstošiem bezdarbniekiem un sociālās palīdzības saņēmējiem nav ieviesta lietu pārvaldība. Sadarbība attiecīgi starp valsts nodarbinātības dienestiem, sociālo un izglītības pakalpojumu sniedzējiem un ārējiem pakalpojumu sniedzējiem ir bijusi ierobežota.
- (12) Nabadzības un sociālās atstumtības risks ir ļoti augsts. Jo īpaši tas skar ģimenes ar bērniem, personas ar invaliditāti, romus un lauku iedzīvotājus. Joprojām pastāv liela ienākumu nevienlīdzība, ko izraisa arī nodokļu un pabalstu sistēmas mazā ietekme uz tirgus ienākumu nevienlīdzības mazināšanu. Sociālais atsaucis indekss, kas nodrošina pamatu vissvarīgāko sociālo pabalstu aprēķināšanai, nav atjaunināts kopš 2008. gada. Likums par minimālajiem iekļaušanas ienākumiem, kura stāšanās spēkā plānota 2018. gadā, būtu ļāvis palielināt sociālās palīdzības tvērumu un adekvātumu. Tomēr tā stāšanās spēkā tika atlikta par vairāk nekā gadu. Mazāka pensioņnieku vecuma dēļ sievietēm ir mazākas pensiju tiesības, kā arī palielinās vecuma nabadzība un dzimumu nodarbinātības atšķirība.
- (13) Sociālo partneru iesaiste ekonomikas un sociālo reformu izstrādē un īstenošanā ir bijusi ļoti ierobežota. Sociālo partneru viedokļi bieži vien netiek ņemti vērā pat tad, ja tie sakrīt. Rumānijas darba koplīgumu slēgšanas sistēma neveicina sociālo partneru attiecību sistēmas efektīvu funkcionēšanu. Sociālajam dialogam ir raksturīgas neaktīvas darba koplīgumu slēgšanas sarunas, jo īpaši nozaru līmenī, kā arī arodbiedrību un darba devēju organizāciju nepietiekama līdzdalība. Augsti pārstāvības sliekšņi un neskaidrās nozaru definīcijas ir vieni no galvenajiem šķēršļiem efektīvākam sociālajam dialogam. Līdz šim ir panākts maz progresu attiecībā uz tiesību aktu grozījumiem regulējuma uzlabošanai.
- (14) Dažu pēdējo gadu laikā minimālā darba alga ir vairākkārt palielināta diskrecionārā veidā. Kopš 2015. gada neto minimālā darba alga ir palielinājusies par vairāk nekā 60 %. 2017. gadā aptuveni 30 % darba ņēmēju saņēma minimālo darba algu, kas nozīmē ciešu sablīvējumu algu sadalījumā. Sociālie partneri ir atbalstījuši priekšlikumu par objektīvu mehānismu minimālās darba algas palielināšanai, tomēr valdība to nav piemērojusi.
- (15) Prasmju piedāvājums neatbilst ekonomikas vajadzībām. Zems pamatprasmju un digitālo prasmju līmenis nelabvēlīgi ietekmē konkurētspēju, nodarbinātību un konvergenci. Dalība pieaugušo izglītībā ir ļoti zema. Vēl nav ieviests mehānisms aktīvās darba tirgus politikas pielāgošanai prasmju pieprasījumam, un spēja prognozēt nākotnē vajadzīgās prasmes un aplēst jauno tehnoloģiju paredzamo ietekmi ir vāja. Profesionālā izglītība un apmācība joprojām ir tikai otrā izvēle un nav pietiekami saskaņota ar darba tirgus vajadzībām un reģionālās vai nozaru specializācijas stratēģijām.
- (16) Izglītības sistēmas vājie rezultāti veicina augstu iespēju nevienlīdzību un vājina Rumānijas ilgtermiņa izaugsmes perspektīvas. Problēma ir kvalitatīvas vispārējās izglītības nodrošināšana un piekļuve tai, jo īpaši attiecībā uz romiem un bērniem lauku apvidos. Vēl ir jāizstrādā uzraudzības metodoloģija, lai novērstu segregāciju skolās. Izglītību un apmācību priekšlaicīgi pametušo īpatsvars samazinās, tomēr šis rādītājs joprojām ir augsts. Ir

izstrādāts agrīnas brīdināšanas mehānisms, lai apzinātu bērnus, kuri ir pakļauti izglītības priekšlaicīgas pārtraukšanas riskam, tomēr nepietiekams uzsvars ir likts uz pilnvērtīgu izglītību. Neraugoties uz dažiem veiktajiem pasākumiem, kvalitātes nodrošināšana skolās un augstākajā izglītībā ir problemātiska. Terciārās izglītības ieguves līmenis ir ļoti zems. Investīcijas izglītībā ir salīdzinoši mazas, un nelabvēlīgākā situācijā esošajām skolām jo īpaši trūkst pienācīga atbalsta.

- (17) Iedzīvotāju veselības stāvoklis ir uzlabojies, bet joprojām atpaliek no Savienības standartiem. Joprojām problēmas rada piekļuve veselības aprūpei, kas negatīvi ietekmē bērnu attīstību, darbaspēka nodarbināmību un labu veselību vecumdienās. Mazs finansējums un neefektīva resursu izmantošana ierobežo veselības aprūpes sistēmas efektivitāti, ņemot vērā to, ka ļoti trūkst ārstu un medmāsu. Piekļuvi veselības aprūpei ierobežo neoficiālo maksājumu izplatība un attālums līdz veselības infrastruktūrai. Rumānija panāca nelielu progresu, īstenojot tai adresēto ieteikumu ierobežot neoficiālos maksājumus, un tiek īstenots uzraudzības mehānisms, lai gan vēl ir jāizvērtē tā faktiskā ietekme. Līdz šim ir sasniegts ierobežots progress, īstenojot šai valstij adresēto ieteikumu pāriet uz ambulatoro aprūpi. Valsts veselības aizsardzības stratēģijas pašreizējo īstenošanu aizēno prioritāšu maiņa un vāja investīciju plānošana.
- (18) Politikas izstrādē, īstenošanā un uzraudzībā stratēģiskā plānošana, sabiedriskās apspriešanas process un regulējuma ietekmes novērtējums joprojām ir vāji. Tas mazina regulējuma kvalitāti un paredzamību. Turklāt biežās izmaiņas tiesību aktos, piemēram, grozījumi fiskālajā kodeksā, negatīvi ietekmē uzņēmējdarbības vidi. Ieinteresēto personu iesaiste reformu izstrādē un īstenošanā ir vāja, un paties dialogos tiek izmantoti reti, lai gan ir pieejamas attiecīgās institucionālās struktūras. Mehānisms ieinteresēto personu viedokļu izskatīšanai sabiedriskajās apspriešanās nenodrošina to pienācīgu ņemšanu vērā. Konkrēts nesens piemērs ir tāds, ka tika ignorēts sociālo partneru atbalstīts priekšlikums par objektīvu mehānismu minimālās algas palielināšanai, kas būtu ļāvis īstenot šai valstij adresēto ieteikumu. Valsts pārvaldes reformu jomā netika sasniegti konkrēti rezultāti. Ir aizkavējusies attiecīgo tiesību aktu pieņemšana attiecībā uz cilvēkresursu pārvaldību valsts pārvaldē. Valdības ģenerālsēkretariātam ir ierobežota loma politikas izstrādes kvalitātes kontrolē.
- (19) Infrastruktūras sliktā kvalitāte, tostarp transporta, atkritumu un notekūdeņu nozarēs, ierobežo Rumānijas izaugsmes izredzes. Publiskajām investīcijām ir raksturīga maza efektivitāte, jo īpaši projektu sagatavošanā un prioritāšu noteikšanā. Autoceļu, dzelzceļa un ūdensceļu infrastruktūras vispārējais stāvoklis un uzticamība joprojām ir zemā līmenī, un transporta nozares reforma virzās uz priekšu ļoti lēnām. Arī atkritumu apsaimniekošanas reformas progress ir lēns, un cieta atkritumu un notekūdeņu nozares saskaras ar līdzīgiem izaicinājumiem. Paredzēts, ka transporta ģenerālpilns un valsts atkritumu apsaimniekošanas plāns nodrošinās stabili ceļvedi investīcijām un stiprinās administratīvās spējas šajās nozarēs, tomēr projektu sagatavošanas saskaņošana ar stratēģisko plānošanu līdz šim ir bijusi ierobežota. Rumānija sasniedza ierobežotu progresu, īstenojot tai adresēto ieteikumu stiprināt prioritātes piešķiršanu projektiem un to sagatavošanu publisko investīciju jomā.
- (20) Efektīvs un pārredzams publiskais iepirkums joprojām ir ļoti svarīgs elements, lai Rumānijā risinātu galvenās politikas problēmas, tostarp saistībā ar publisko izdevumu efektivitāti, cīņu pret korupciju, kā arī inovācijas un ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes sekmēšanu. Rumānija panāca nelielu progresu attiecībā uz tai adresēto ieteikumu ieviest publiskā iepirkuma stratēģiju, taču šis plāns vēl nav pilnībā īstenots. Tajā pašā laikā joprojām pastāv problēmas saistībā ar publiskā iepirkuma efektivitātes uzlabošanu un stratēģisku izmantošanu, efektīvu revīziju un krāpšanas novēršanu. Ir jāturpina uzraudzīt veikto pasākumu ilgtspēju un reformu neatgriezeniskumu. Ar publisko iepirkumu saistītās efektivitātes un pārredzamības problēmas jo īpaši attiecas uz lieliem veselības aprūpes infrastruktūras investīcijām reģionālajās slimnīcās Jasi, Kluzā un Krajovā.
- (21) Valsts uzņēmumiem ir svarīga nozīme kritiskās infrastruktūras nozarēs, piemēram, enerģētikas un dzelzceļa transporta nozarē. Tomēr to darbības un finanšu rezultāti ir vājāki nekā privātā sektora pārstāvjiem. Valsts uzņēmumu korporatīvā pārvaldība pēdējā laikā ir būtiski pavājināta, iznīcinot 2015. un 2016. gadā panākto progresu saistībā ar valstij adresētajiem ieteikumiem. Jauno tiesību aktu īstenošana tiek vilcināta, bez tam tiek veikti mēģinājumi vairākus uzņēmumus izslēgt no to darbības jomas. Turklāt ir aizkavējusies finanšu datu par valsts uzņēmumiem publicēšana. Tā rezultātā ir apdraudēti galvenie nosacījumi publisko līdzekļu lietderīgas izmantošanas veicināšanai, un tiek pieļauti sagrozīti investīciju lēmumi. Konstitucionālā tiesa 2018. gada februārī aicināja parlamentu pārskatīt iepriekš minētos izņēmumus.

- (22) Pagājušā gada notikumi liek lielā mērā apšaubīt Rumānijas ievērojamā progresa, kas panākts valsts tiesu sistēmas reformas jomā un cīņā pret augsta līmeņa korupciju, neatgriezeniskumu un ilgtspēju. Ir apdraudēta tiesu varas neatkarība un izdarīts spiediens uz tiesu iestādēm un tiesisko regulējumu cīņai pret korupciju, savukārt progress atlikušo problēmu risināšanā tiek vēl vairāk kavēts. Tehniskā līmenī turpinās 2016.–2020. gada valsts pretkorupcijas stratēģijas īstenošana, izstrādājot turpmākus pasākumus korupcijas novēršanai un apkarošanai, tomēr ir nepieciešams konkrētāks politiskais atbalsts, jo korupcija un pārvaldības problēmas saglabājas visos publiskā sektora līmeņos un ir viens no galvenajiem izaicinājumiem uzņēmējdarbības videi.
- (23) Sadarbības un pārbaudes mehānisma ietvaros Komisija turpina uzraudzīt tiesu sistēmas reformu un cīņu pret korupciju Rumānijā. Tādējādi šīs jomas nav iekļautas Rumānijai adresētajos ieteikumos, bet tām ir būtiska nozīme pozitīvas sociālekonomiskās vides izveidei valstī.
- (24) Komisija 2018. gada Eiropas pusgada ietvaros ir veikusi Rumānijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un to publicējusi 2018. gada ziņojumā par šo valsti. Tā ir arī novērtējusi 2018. gada konverģences programmu, 2018. gada valsts reformu programmu un to, kā īstenoti Rumānijai iepriekšējos gados adresētie ieteikumi. Tā ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas nodrošināšanā Rumānijā, bet arī to, cik lielā mērā tās atbilst Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā vajadzību nostiprināt Savienības vispārējo ekonomikas pārvaldību, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.
- (25) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2018. gada konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši turpmāk izklāstītajā 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Rumānijai 2018. un 2019. gadā rīkoties šādi.

1. Nodrošināt atbilstību Padomes 2018. gada 22. jūnija ieteikumam ar mērķi koriģēt būtisko novirzi no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai. Nodrošināt pilnīgu fiskālā regulējuma piemērošanu. Stiprināt nodokļu saistību izpildi un nodokļu iekasēšanu.
2. Pabeigt minimālo iekļaušanas ienākumu reformu. Uzlabot sociālā dialoga darbību. Nodrošināt minimālās algas noteikšanu, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem. Uzlabot prasmju pilnveidi un pilnvērtīgas vispārējās izglītības nodrošināšanu, jo īpaši romiem un bērniem lauku apvidos. Uzlabot piekļuvi veselības aprūpei, tostarp, pārejot uz ambulatoro aprūpi.
3. Uzlabot lēmumu pieņemšanas paredzamību, nodrošinot regulējuma ietekmes novērtējuma sistemātisku un efektīvu izmantošanu, kā arī apspriešanos ar ieinteresētajām personām un to iesaisti reformu izstrādē un īstenošanā. Uzlabot lielu infrastruktūras projektu sagatavošanu un prioritāšu noteikšanu, kā arī paātrināt to īstenošanu, jo īpaši transporta, atkritumu un notekūdeņu nozarēs. Uzlabot publiskā iepirkuma pārredzamību un efektivitāti. Stiprināt valsts uzņēmumu korporatīvo pārvaldību.

Briselē, 2018. gada 13. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
H. LÖGER

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.